

L.dz. ZPGO 3/14/01/2019

Warszawa, 14 stycznia 2019 r.

**Szanowna Pani
Jadwiga Emilewicz
Minister Przedsiębiorczości i Technologii**

Dotyczy: projektu nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (UD 332);

Szanowna Pani Minister!

W związku z przekazaniem do uzgodnień projektem z dnia 9 stycznia 2019 r. ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac: UD 332, dalej „Ustawa”), Związek Pracodawców Gospodarki Odpadami (ZPGO) przekazuje niniejszym postulaty polskich przedsiębiorców, wraz z krótkim opisem problemu, wskazując jednocześnie, że ich nieuwzględnienie spowoduje upadek kolejnych przedsiębiorstw z branży gospodarki odpadami na skutek wypierania nas z rynku przez gminne monopole. Bardzo prosimy o interwencję na etapie prac rządowych nad projektem i uwzględnienie postulatów sektora MŚP w opinii, która zostanie przekazana przez Panią Minister w ramach uzgodnień.

Wprowadzony w 2016 roku tryb in house do Prawa zamówień publicznych, polegający na bezprzetargowym zleceniu przez gminy własnym spółkom odbioru odpadów komunalnych, jak również coraz szersze bezprzetargowe powierzanie spółkom gminnym zagospodarowania odpadów komunalnych w oparciu o ustawę o gospodarce komunalnej, powoduje sukcesywne wypieranie polskich, rodzinnych przedsiębiorstw z rynku odbioru odpadów oraz z rynku zagospodarowania odpadów. Aby zapobiec całkowitej likwidacji polskiej przedsiębiorczości w gospodarce odpadami przedsiębiorcy zrzeszeni w ZPGO zgłosili w dniu 24.04.2018 r. do Ministra Środowiska postulat by urynkować odbiór i zagospodarowanie odpadów z terenu nieruchomości niezamieszkałych (biura, instytucje itp.) poprzez wykreślenie z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach artykułu 6c ust.2-ust.4 , tak aby każdy wytwórca odpadu powstałego na nieruchomości niezamieszkałej mógł samodzielnie zawierać umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z wybranym podmiotem, a rola gminy ograniczałaby się do funkcji kontrolnych.

Rynek odpadów z nieruchomości niezamieszkałych stanowi około 17% rynku odpadów komunalnych w Polsce (wg danych GUS z września 2018 r.). Z przykrością stwierdzamy, iż propozycja ze strony Związku Pracodawców Gospodarki Odpadami, przekazana powtórnie we wrześniu 2018 r. w ramach konsultacji społecznych do projektu Ustawy nie została

uwzględniona (w Zestawieniu uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw - projekt z dnia 28 sierpnia 2018 r. - zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych i opiniowania - uwaga nr 157, str. 79 oraz 160, str. 80, nieodłącznie związana z argumentacją przy uwadze nr 131, str. 58-59 oraz nr 142, str. 66-69 oraz zbieżna z postulatem Konferencji Episkopatu Polski –uwaga nr 144, str. 71-72.)

Uwagi w ramach konsultacji złożyła m.in. Krajowa Izba Gospodarcza (postulując możliwość samodzielnego decydowania przez właścicieli obiektów niezamieszkałych, którzy są średnimi lub dużymi przedsiębiorcami o tym, czy chcą uczestniczyć w systemie gminnym czy też podpisać umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych na wolnym rynku, a inne organizacje: ZPGO, PIGO, Pracodawcy RP, Business Centre Club postulowały przywrócenie wolnego rynku w odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z terenu nieruchomości niezamieszkałych.

Należy dodać, iż załączony do projektu z dnia 9.01.2019 r. raport z konsultacji społecznych (str. 58-75) jest tak skonstruowany, że wprowadza odbiorcę w błąd co do uwzględnienia części uwagi w/w podmiotów w zakresie art. 6c ustawy. Otóż postulowaliśmy pozostawienie obecnego brzmienia art. 6c ust.1, ale w połączeniu z wykreśleniem ust. 2-4 tego artykułu - czyli przywrócenie konkurencji na rynku odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu nieruchomości niezamieszkałych. Tymczasem obecny projekt zakłada pozostawienie obecnego brzmienia art. 6c ust. 1, ale nie przewiduje skreślenia kluczowego w tej sprawie ust. 2, a zatem nie uwzględnia naszych postulatów.

W świetle projektu nowelizacji z dnia 9 stycznia 2019 r. , sytuacja przedstawia się następująco:

1. Brzmienie obecne art. 6 c ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach:

„1. Gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.

2. Rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.”

Podjęcie uchwały oznacza włączenie nieruchomości niezamieszkałych w system gminny, co ogranicza konkurencję, zaś jej nie podjęcie oznacza pozostawienie tych nieruchomości na wolnym rynku. Niestety wszystkie duże miasta oraz większa część średnich miast podejmuje uchwały na podstawie art. 6c ust. 2 o włączeniu nieruchomości niezamieszkałych w gminne systemy (Raport ZPGO). Obecne przepisy ustawy oraz projektowane (art. 6c ust. 2a) zakładają konieczność zorganizowania przetargu na obsługę tych nieruchomości ale tylko na odbiór, zagospodarowanie odpadów z tych nieruchomości mogą otrzymywać i otrzymują bezprzetargowo gminne spółki. Poza tym, przetarg z reguły wygrywa tylko jeden podmiot, pozostałe podmioty, które nie otrzymały zamówienia zostają pozbawione rynku. Dodatkowo gminne spółki również mogą go wygrać stosując ceny dumpingowe , rekompensując straty z powierzonych bezprzetargowo zamówień na odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych oraz z bezprzetargowych zamówień na zagospodarowanie odpadów z nieruchomości

zamieszkałych jak i niezamieszkałych. Polscy przedsiębiorcy, którzy nie uzyskali zamówienia publicznego, tracąc rynek tracą równocześnie możliwość startu w kolejnych przetargach (często po 3 latach) z uwagi na wygaśnięcie referencji (ważne 3 lata od wystawienia).

Dlatego postulowane przez ZPGO rozwiązanie wykreślenia art. 6 c ust 2-4 jest bardzo ważne z uwagi na pozostawienie fragmentu rynku, do którego polskie, rodzinne firmy będą miały zawsze dostęp bez obawy o dalsze działanie. Prosimy Panią Minister o jego poparcie.

2. Projektowane brzmienie nowo dodanego przepisu w art. 6c ust. 2b w projekcie Ustawy (projekt ustawy w brzmieniu z dnia 09.01.2019 r. , nr w wykazie: UD 332).

• po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b) W przypadku nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, ust. 2a nie stosuje się.”

W projektowanym przepisie Ministerstwo Środowiska chce rozszerzyć bezprzetargowe (tryb inhouse) przekazywanie gminnym spółkom odbioru odpadów z nieruchomości niezamieszkałych na tzw. nieruchomości mieszane, którymi są nieruchomości niezamieszkałe, posiadające wydzieloną część, na której zamieszkują mieszkańcy (nawet jeden mieszkaniec!!!). Będzie to kolejny, szkodliwy przepis ograniczający konkurencję i zwiększający posiadanie gminnych monopolii. Kolejne pozbawienie nas fragmentu rynku. Dlatego też prosimy Panią Minister o bezkompromisową negację nowoprojektowanego art. 6 c ust. 2b.

3. Poniżej przedstawiamy uwagi zgłoszone przez nasz Związek w ramach konsultacji Ustawy do art. 6c:

Brzmienie art. 6c postulowane przez Związek Pracodawców Gospodarki Odpadami (przekazany Ministerstwu Środowiska 14.09.2018 r. w ramach konsultacji publicznych, niewzględniony w projekcie z dnia 9.01.2019 r.) i inne organizacje, w tym m.in.: Pracodawcy RP, ZPP, Business Centre Club).

*Art. 6c. Gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.
oraz wykreślenie art. 6c ust 2-4.*

Propozycja zakłada zatem pozostawienie art. 6c ust. 1 w obecnym brzmieniu przy jednoczesnym uchyleniu ust. 2-4 z art. 6c i pozostawieniu brzmienia art. 6d w obecnym kształcie. Skutkiem tego obsługa nieruchomości niezamieszkałych zostałaby wyłączona na wolny rynek, poprzez pozbawienie rady gminy możliwości podejmowania uchwały o objęciu gminnym systemem nieruchomości niezamieszkałych w celu nie tylko ochrony polskich przedsiębiorców zajmujących się odbiorem odpadów, ale również ochrony polskich przedsiębiorców zajmujących się zagospodarowaniem odpadów, posiadających instalacje. Przyjęcie naszej propozycji skutkowałoby możliwością zawierania przez nieruchomości niezamieszkałe (firmy, instytucje) umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z uprawnionymi podmiotami na wolnym, konkurencyjnym rynku.

Pozostawiłoby naszym przedsiębiorcom dostęp do fragmentu rynku odbioru odpadów, a przede wszystkim do rynku ich zagospodarowania. Wytwórca odpadu samodzielnie zawierałby umowę na odbiór i zagospodarowanie wytworzonych odpadów z podmiotem posiadającym stosowne zezwolenia, a rola gminy powinna być ograniczona wyłącznie do funkcji kontrolnych. Rozwiązanie to pozwoliłoby polskim, rodzinnym firmom z branży komunalnej kontynuować działalność na tym fragmencie rynku, który w większości krajów unijnych jest poza gminnym systemem (np. Wielka Brytania, Niemcy, Finlandia). Sprzeciwiamy się zatem projektowanym przez Ministerstwo Środowiska zmianom w obszarze art. 6c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i postulujemy zmianę wprowadzającą urynkowienie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu nieruchomości niezamieszkałych poprzez pozostawienie obecnie obowiązującego brzmienia artykułu 6c ust. 1 tej z jednoczesnym wykreśleniem art. 6c ust. 2-4 i wprowadzeniem dla właścicieli nieruchomości niezamieszkałych obowiązku zawarcia umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z podmiotem posiadającym stosowne zezwolenia.

Ważnymi argumentami przemawiającymi za wyłączeniem nieruchomości niezamieszkałych spod gminnych systemów są:

- Pozostawienie polskim, rodzinnym przedsiębiorcom małego fragmentu rynku, na którym będą mogli działać, w przeciwnym wypadku polskie firmy zbankrutują,
- Przywrócenie konkurencji na fragmencie rynku odpadowego co pozwoli małym i średnim przedsiębiorcom kontynuować działalność w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów, uchroni przed upadkiem;
- Uchronienie mieszkańców gmin przed negatywnymi skutkami monopolizacji rynku (podwyżki cen, pogorszenie jakości usług), gdyż gminy będą miały do dyspozycji większy wachlarz potencjalnych oferentów zainteresowanych również rynkiem nieruchomości zamieszkałych,
- Zapewnienie zakładom przetwarzającym odpady prowadzonym przez polskich przedsiębiorców strumienia odpadowego,
- Spowodowanie rozwoju technologicznego instalacji do odzysku odpadów, również tych które nie posiadają statusu RIPOK – pojawienie się na rynku odpadów z nieruchomości niezamieszkałych, które zawierają znaczne ilości surowców wtórnych, wymusi wdrożenie i rozwój nowych technologii przez instalacje do sortowania odpadów, co wpłynie pozytywnie na cały rynek zagospodarowania odpadów;
- Zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu surowców wtórnych poprzez możliwość indywidualnego podejścia do wytwarzanego odpadu na nieruchomościach niezamieszkałych – obecnie wiele surowców wtórnych jest marnotrawionych w systemach gminnych poprzez zbyt niskie zainicjowanie odbioru i odzysku odpadów, zawarte w odpadach surowce wtórne „giną” w systemach gminnych na skutek łączenia ich z innymi odpadami o tym samym kodzie ale różnych właściwościach;

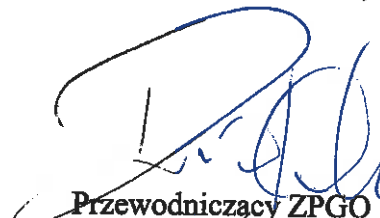
Sytuacja rynkowa naszych przedsiębiorstw stale się pogarsza poprzez systematyczne, ustawowe wywłaszczanie nas z rynku. Gdy w 2011 roku wprowadzono tzw. rewolucję śmieciową, zmuszeni byliśmy przekazać pozyskiwanych przez lata Klientów do systemu

gminnego. Skutki wywłaszczenia nas z rynku obrazuje opublikowany w dniu 14 września 2018 r. raport Głównego Urzędu Statystycznego „Odpady komunalne i utrzymanie czystości i porządku w gminach w 2017 roku” (źródło:<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/infrastruktura-komunalna/nieruchomosci/nieruchomosci-budynki-infrastruktura-komunalna/odpady-komunalne-i-utrzymanie-czystosci-i-porzadku-w-gminach-w-2017-roku,9,1.html>). Czytamy w nim, że „ogólna liczba przedsiębiorstw, które w 2017 r. odbierały odpady komunalne od właścicieli nieruchomości wyniosła 1 295 i zmniejszyła się o 11,4% w porównaniu do roku poprzedniego”. A zatem tylko w ciągu jednego roku co 10-ta firma z naszej branży upadła. Przyczyn tego upatrujemy właśnie we wprowadzeniu w sposób w praktyce niekontrolowany zamówień w trybie bezprzetargowym in house.

Podsumowując, wobec pogarszającej się sytuacji rynkowej małych i średnich przedsiębiorców z branży gospodarki odpadami, prosimy o wsparcie działań na rzecz powstrzymania procesu likwidacji naszych rodzinnych firm. Wierzymy, że wskazane wyżej argumenty o charakterze zarówno ekonomicznym jak i ekologicznym skłonią Panią Minister do rekomendacji rozwiązań, które zarówno pozwolą nam przetrwać na rynku, jak też zwiększą efektywność systemu gospodarki odpadami w Polsce. Z uwagi na fakt, iż znowelizowany projekt jest obecnie w fazie konsultacji międzyresortowych (został skierowany do Komitetu Stałego Rady Ministrów, ale Komitet jeszcze nie odradował), bardzo prosimy o poparcie naszego postulatu utworzenia niszy rynkowej dla przedsiębiorców prywatnych z branży gospodarki odpadami poprzez przywrócenie konkurencji na rynku (a nie konkurencji o rynek) odbioru i zagospodarowania (a nie tylko odbioru) odpadów komunalnych z terenu nieruchomości niezamieszkałych.

Z wyrazami szacunku,

Przewodniczący ZPGO
Sławomir Rudowicz